

OBSAH

OBSAH	3
CONTENT	6
ZOZNAM GRAFOV	9
ZOZNAM SCHÉM.....	9
ZOZNAM TABULIEK.....	9
ZOZNAM RÁMČEKOV.....	10
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	11
ÚVOD	13
1. COLNÁ ÚNIA A SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA.....	15
1.1. Zahraničný obchod krajín Európskej únie.....	16
1.2. Ekonomické efekty colnej únie	17
1.3. Inštitucionálna a legislatívna úprava spoločnej obchodnej politiky	21
1.4. Nástroje spoločnej obchodnej politiky	24
1.4.1. Ochranné obchodné nástroje	25
1.4.2. Nástroje na prístup na trhy tretích krajín.....	32
1.5. Multilaterálna obchodná politika.....	34
1.6. Unilaterálna obchodná politika.....	37
1.7. Bilaterálna obchodná politika	38
1.8. Prínosy a riziká spoločnej obchodnej politiky.....	50
2. POLITIKA OCHRANY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE.....	51
2.1. Fungovanie politiky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.....	53
2.2. Ekonomická podstata protikonkurenčného správania	56
2.3. Legislatívna úprava pravidiel hospodárskej súťaže.....	58
2.3.1. Zneužitie dominantného postavenia podniku na trhu	59
2.3.2. Kartelové zmluvy a konanie v zhode	60
2.3.3. Fúzie	62
2.3.4. Štátna pomoc	64
2.4. Dobudovanie vnútorného trhu a hospodárska súťaž.....	66
2.5. Prínosy a riziká spojené so spoločne uplatňovanou politikou ochrany hospodárskej súťaže.....	67
3. MENOVÁ INTEGRÁCIA V EURÓPE.....	69
3.1. Proces budovania menovej únie v Európe.....	69
3.1.1. Menová integrácia v Európe po druhej svetovej vojne	70
3.1.2. Európsky menový systém.....	70
3.1.3. Etapy budovania menovej únie	72
3.1.4. Pakt stability a rastu	76

3.2.	Menová politika v eurozóne	79
3.2.1.	Hlavný cieľ menovej politiky	82
3.2.2.	Orgány a stratégie menovej politiky	84
3.2.3.	Nástroje menovej politiky	88
3.2.4.	Menová politika v rokoch 2008 – 2011	90
3.3.	Prínosy a riziká vyplývajúce z členstva v menovej únii	92
3.4.	Teória optimálnej menovej oblasti	96
3.5.	Slovensko a jednotná mena euro	97
4.	SPOLOČNÁ POĽNOHOSPODÁRSKA POLITIKA	101
4.1.	Osobitosti poľnohospodárstva v ekonomike	101
4.2.	Vznik spoločnej poľnohospodárskej politiky	103
4.3.	Ekonomická podstata cenovej regulácie v poľnohospodárstve	103
4.4.	Problémy spojené so spoločnou poľnohospodárskou politikou	107
4.5.	Reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky	110
4.5.1.	Mac Sharryho reformy	111
4.5.2.	Agenda 2000 a reforma z roku 2003	114
4.6.	Súčasný fungovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky	117
4.6.1.	Opatrenia priamo ovplyvňujúce trh poľnohospodárskej produkcie	119
4.6.2.	Finančná pomoc v rámci poľnohospodárstva v rokoch 2007 – 2013	120
4.7.	Prínosy a riziká spoločnej poľnohospodárskej politiky	122
4.8.	Slovensko a spoločná poľnohospodárska politika	123
5.	SPOLOČNÁ DOPRAVNÁ POLITIKA	126
5.1.	Vývoj spoločnej dopravnej politiky Európskej únie	127
5.2.	Inštitucionálne a legislatívne zabezpečenie spoločnej dopravnej politiky	129
5.3.	Problémy súčasného dopravného sektora	131
5.4.	Transeurópske siete	132
5.5.	Budúcnosť spoločnej dopravnej politiky Európskej únie	133
5.6.	Prínosy a riziká uplatňovania spoločnej dopravnej politiky	135
6.	KOHÉZNA POLITIKA	136
6.1.	Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	136
6.2.	Ciele v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti	137
6.3.	Súčasný stav a vývoj regionálnej politiky	140
6.4.	Kohézna politika a Slovensko	143
7.	ENERGETICKÁ POLITIKA	145
7.1.	Hlavný cieľ a nástroje energetickej politiky	146
7.2.	História formovania energetickej politiky	146

7.3. Súčasnú otázky týkajúce sa energetickej politiky.....	147
7.4. Prínosy a riziká uplatňovania spoločnej energetickej politiky	150
ZÁVER	152
SUMMARY	154
LITERATÚRA.....	156

CONTENT

OBSAH	3
CONTENT	6
LIST OF CHARTS	9
LIST OF SCHEMES	9
LIST OF TABLES	9
LIST OF BOXES	10
LIST OF ABBREVIATIONS	11
PREFACE	13
1. CUSTOMS UNION AND THE COMMON COMMERCIAL POLICY ..	15
1.1. The External Trade of the European Union	16
1.2. Basic Analysis of the Customs Union	17
1.3. The Role of Institutions and Legislation in the Common Commercial Policy	21
1.4. Instruments of the Common Commercial Policy	24
1.4.1. Trade Defence Instruments	25
1.4.2. Market Access Instruments	32
1.5. The European Union Multilateral Trade Policy.....	34
1.6. The European Union Unilateral Trade Policy	37
1.7. The European Union Bilateral Trade Policy.....	38
1.8. Benefits and Risks Resulting from the Common Commercial Policy ...	50
2. COMPETITION POLICY	51
2.1. Functioning of the Competition Policy in the Internal Market.....	53
2.2. Economic Logic of Anti-competitive Behavior.....	56
2.3. The European Union Legislation in the Establishing of the Competition rules	58
2.3.1. The Abuse of Dominant Position	59
2.3.2. Cartels and Other Agreement	60
2.3.3. Mergers.....	62
2.3.4. State Aid	64
2.4. Completing the Internal Market and a Competition	66
2.5. Benefits and Risks Resulting from the Common Rules of Competition in the Internal Market	67
3. MONETARY INTEGRATION IN EUROPE	69
3.1. Emergence of the Monetary Integration in Europe	69
3.1.1. Monetary Integration in Europe after World War II.....	70
3.1.2. The European Monetary System	70

3.1.3. Three Stages of the European Monetary Union	72
3.1.4. Sustainable and the Growth Pact.....	76
3.2. The Monetary Policy in the Eurozone	79
3.2.1. The Main Objective of the Monetary Policy in the Eurozone ..	82
3.2.2. The ECB' Monetary Policy Strategy	84
3.2.3. The Main Instruments of the Monetary Policy	88
3.2.4. The Monetary Policy in Recent Years (2008 – 2011)	90
3.3. Benefits and Risks of the Membership in the Monetary Union.....	92
3.4. The Optimal Currency Area Theory	96
3.5. Slovakia and the Single Currency.....	97
4. COMMON AGRICULTURAL POLICY.....	101
4.1. Special Features of Agriculture in a Country's Economy	101
4.2. Foundation of the Common Agricultural Policy	103
4.3. Economic Logic of Price Regulation in Agriculture	103
4.4. Problems of the Common Agricultural Policy.....	107
4.5. Reforms of the Common Agricultural Policy	110
4.5.1. Mac Sharry Reforms, 1992	111
4.5.2. Agenda 2000, Fischer's reforms, 2003	114
4.6. Current Common Agricultural Policy.....	117
4.6.1. Markets Instruments.....	119
4.6.2. Financial Aid for 2007 – 2013.....	120
4.7. Benefits and Risks of the Common Agricultural Policy	122
4.8. Slovakia and the Common Agricultural Policy	123
5. COMMON TRANSPORT POLICY	126
5.1. The Development of the Common Transport Policy.....	127
5.2. The Role of Institutions and Legislation of the European Union in the Transport Policy	129
5.3. Current Problems in the Transport Sector	131
5.4. Transeuropean Networks	132
5.5. Future of the Common Transport Policy	133
5.6. Benefits and Risks of Common Transport Policy.....	135
6. ECONOMIC, SOCIAL AND REGIONAL COHESION	136
6.1. Economic, Social and Regional Cohesion.....	136
6.2. The Main Objectives of the Economic, Social and Regional Cohesion....	137
6.3. The Economic, Social and Regional Cohesion in 2007 – 2013	140
6.4. The Economic, Social and Regional Cohesion and Slovakia.....	143
7. ENERGY POLICY	145
7.1. The Main Objectives and Tools of the Energy Policy	146
7.2. Development of the Energy Policy.....	146

7.3. Current Issues of the Energy Policy	147
7.4. Benefits and Risks of Common Energy Policy.....	150
CONCLUSION.....	152
SUMMARY	154
REFERENCES	156

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Podiel krajín na svetovom exporte tovarov v roku 2010.....	17
Graf 2 Ekonomické efekty colnej únie	19
Graf 3 Colné sadzby na vybrané položky spoločného colného sadzobníka EÚ...26	
Graf 4 Systém stanovenia cien poľnohospodárskej produkcie v Spoločenstve	104
Graf 5 Rastúca ponuka a regulované ceny v poľnohospodárstve.....	108
Graf 6 Ekonomická logika spojených platieb a produkcie	112
Graf 7 Spotreba energetických zdrojov v EÚ v roku 2008.....	148
Graf 8 Hlavní dodávatelia ropy do EÚ v roku 2009	149
Graf 9 Hlavní dodávatelia zemného plynu do EÚ v roku 2009.....	149

ZOZNAM SCHÉM

Schéma 1 Prehľad nástrojov obchodnej politiky EÚ.....	25
Schéma 2 Roviny obchodnej politiky EÚ.....	35
Schéma 3 Pyramída obchodných preferencií EÚ	40
Schéma 4 Subjekty politiky ochrany hospodárskej súťaže.....	54
Schéma 5 Dva piliere stratégie menovej politiky v eurozóne.....	85
Schéma 6 Historický vývoj SPP	116
Schéma 7 Novodobá spoločná poľnohospodárska politika	118

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Prehľad o dohodách a rokovaníach EÚ s tretími stranami	39
Tabuľka 2 Základné pravidlá politiky ochrany hospodárskej súťaže	64
Tabuľka 3 Plnenie konvergenčných kritérií v roku 1997.....	75
Tabuľka 4 Hodnoty fixných kurzov eura a národných mien krajín eurozóny ...	78
Tabuľka 5 Členské a nečlenské krajiny eurozóny v apríli 2012	79
Tabuľka 6 Operácie menovej politiky v eurozóne.....	89
Tabuľka 7 Plnenie konvergenčných kritérií na Slovensku v roku 2005 a 2008 ...	98
Tabuľka 8 Zhrnutie výhod a nevýhod zavedenia eura na Slovensku.....	99
Tabuľka 9 Percento populácie EÚ27, Chorvátska a Macedónska v ekonomicky silných a slabších regiónoch	140
Tabuľka 10 Prioritné ciele súdržnosti v dvoch finančných výhladoch.....	142

Tabuľka 11 Finančné prostriedky pridelené v rámci operačných programov v SR	144
--	-----

ZOZNAM RÁMČEKOV

Rámček 1 Vybrané údaje o zahraničných obchodných vzťahoch EÚ	16
Rámček 2 Vstup Slovenska do EÚ a spoločná obchodná politika EÚ	23
Rámček 3 Vybrané skutočnosti o antidumpingových a antisubvenčných opatreniach	27
Rámček 4 Najdrahší obchodný spor vo svete	30
Rámček 5 Užitočné materiály pre podniky dostupné z www stránok	33
Rámček 6 Ilustratívne príklady ochrany hospodárskej súťaže v EÚ	53
Rámček 7 Najväčšia pokuta za zneužívanie dominantného postavenia podniku	60
Rámček 8 Práškový kartel	61
Rámček 9 Fúzia medzi Ryanair a Aer Lingus	63
Rámček 10 Revízia Paktu stability a rastu	77
Rámček 11 Menová politika krajín eurozóny a nedosiahnuteľná trojica	80
Rámček 12 Transmisný mechanizmus menovej politiky	87
Rámček 13 Neštandardné nástroje menovej politiky	91
Rámček 14 Súčasné postavenie vidieka a poľnohospodárstva v hospodárstve EÚ	102
Rámček 15 GATT, WTO a medzinárodný obchod s poľnohospodárskymi produktmi	113
Rámček 16 Pomoc v rámci SPP pre Slovensko v rokoch 2007 – 2013	124
Rámček 17 Vybrané štatistické ukazovatele ilustrujúce dopravný sektor v EÚ ...	127
Rámček 18 Prekážky úplného dobudovania vnútorného trhu v dopravnom sektore	130
Rámček 19 Fakty o ekonomickej geografii EÚ z regionálneho pohľadu	138
Rámček 20 Vybrané štatistické ukazovatele ilustrujúce energetický sektor v EÚ	145

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ACP – krajiny Afriky, Karibiku a Pacifiku
CU – colná únia (z angl. Custom Union)
CM – spoločný trh (z angl. Common Market)
DG – generálne riaditeľstvá
EAFRD – Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EBA – Všetko okrem zbraní (z angl. Everything but Arms)
ECB – Európska centrálna banka
ECU – European Currency Unit
EFF – Európsky rybársky fond
EFSF – Európsky nástroj finančnej stability (z angl. European Financial Stability Facility)
EFSM – Európsky finančný stabilizačný mechanizmus (z angl. European Financial Stabilisation Mechanism)
EHP – Európsky hospodársky priestor
EHS – Európske hospodárske spoločenstvo
EK – Európska komisia
EMS – Európsky menový systém
EP – Európsky parlament
EPC – Európske politické spoločenstvo (z angl. European Defence Community)
ES – Európske spoločenstvo
ESD – Európsky súdny dvor
ESCB – Európsky systém centrálnych bánk
ESUO – Európske spoločenstvo uhlia a ocele
EÚ – Európska únia
EZVO – Európske združenie voľného obchodu
FTA – zóna voľného obchodu (z angl. Free Trade Area)
GSP – Všeobecný preferenčný systém (z angl. General System of Preference)
HaMÚ – hospodárska a menová únia
HICP – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
MFN – najviac zvýhodnené krajiny (z angl. Most Favoured Nation)
MMF – Medzinárodný menový fond
MSP – malé a stredné podniky
NTB – netarifné prekážky obchodu (z angl. non-tariff barriers)
OEEC – Organizácia pre európsku hospodársku spoluprácu
OSN – Organizácia Spojených národov
PPS – štandard kúpnej sily
PZI – priame zahraničné investície

SPP – spoločná poľnohospodárska politika
SZBP – spoločná zahraničná a bezpečnostná politika
WTO – Svetová obchodná organizácia (World trade organization)
ZEÚ – Zmluva o Európskej únii
ZFEÚ – Zmluva o fungovaní Európskej únie